

IZHAJA VSAK DAN

Če bi se ne deljal in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9 zjutraj. Pisanje listov, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih bolnikarh v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Šestojni, Sečani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvd. (10 stot.)

DELATI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglaš po 3 st. m. smrtice, zahvale, poslanice, oglaš denarnih zavodov po 40 st. m. Za oglaš v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaa vrsta K 2. Mali oglaš po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglaš sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 3.20, za pol leta Kron 2.00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pisane pisma se ne sprejemajo in nekepeš se ne vračajo. Naročnina, oglaš in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**, Ljubljanski konservirski list „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštne-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Dinastično vprašanje na Bolgarskem.

DUNAJ 24. (Izv.) V ospredju političnega zanimanja stoji sedaj vprašanje abdikacije bolgarskega kralja Ferdinanda. Z bolgarske in — avstrijske strani sicer ne manjka uradnih dementijev, a ti so tako nesigurni, da jim je že na prvi hip spoznati, da imajo samo namen prikriti dejanski položaj. Dejstvo je, da je stališče kralja Ferdinanda silno težavno in da se kralj resno bavi z mislijo abdikacije. Obvestil je o tem tudi dunajsko in berlinsko vlado. Drugo dejstvo je, da se dunajski merodajni krogi silno trudijo, da odvrnejo Ferdinanda od njegove namere, oziroma da bi se abdikacija kolikor mogoče zavlekla. Z odstopom kralja Ferdinanda bi namreč splavali po vodi vsi lepi načrti, ki jih je zgradila avstrijska diplomacija za bodočnost, na podlagi prijateljstva z Bolgarsko in politika grofa Berchtolda bi bila zopet bogatejša za eno blazno. Ferdinandov odstop pa bi bil neprijeten tudi dunajskim dvornim krogom, ker bi prišel novi kralj Boris, ki je pravoslavne vere, popolnoma pod vpliv rusofilov in bi tako prenehal dosedanj veliki vpliv z Dunaja in Berlina.

Pisanje dunajskega ciličoznega časopisa, ki silno slavi kralja in poudarja, kako velike naloge ga še čakajo, ima samo namen, vplivati na kralja. Zatrjuje se, da je grof Berchtold nasvetoval ministru Genadijevu, naj zahteva takojšnji povratek kralja na Bolgarsko, ki naj poseže z vso svojo avtoriteto v volitni boj in pomaga sedanji vladi do popolne zmage. A kralj se obotavlja, to storiti in zahteva, da mu naj Berchtold garantira bolgarski prestol, češar pa Berchtold nikakor ne more storiti, ker ima že itak skrajno težavno stališče v delegacijah, in pa radi ostalih veselij, ki gotovo ne bi hotele trpeti takega vmešavanja Avstrije v notranje bolgarske razmere.

Kralj Ferdinand hoče radi tega ostati še naprej na Dunaju in na svojih ogrskih posestvih in počakati izida volitev v zboranje, od katerih je vse odvisno.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 24. (Kor.) Opozicija je došla danes polnoštevilno v zbornico. Zbornica je nadaljevala generalno debato o tiskovni reformi. Po govoru poslanca Elemerja Hantosja je govoril demokratski poslanec Pető. Opoldne je zahteval govornik odmor za 5 minut, kar pa je predsednik odklonil. Ko je ob 1/2 1 ponovil svojo zahtevo, je predsednik preklonil sejo za 5 minut.

Po obilnem kritikanje posameznih določb predloge je poslanec Pető končal svojo 4 ure trajajoči govor z izjavo, da je novi tiskovni zakon le delo politike. Justični minister ne bi smel nikdar predložiti take predloge.

Ivan Rakovsky (vladna stranka) je priporočal, naj zbornica sprejme predlogo.

Graf Apponyi je ostro kritiziral predlogo. Predsednik je predlagal, naj se vrši prihodnja seja jutri, z dnevnim redom: Nadaljevanje današnje razprave. Predlog je bil sprejet.

Ogrska delegacija.

DUNAJ 24. (Izv.) Jutri bi se na zahtevo opozicije morala vršiti izredna seja ogrske delegacije, na kateri je hotela opozicija protestirati proti temu, da se poostreni parlamentarni poslovnik uporablja tudi v delegaciji. Ker je vladni stranki sklicanje jutranje seje skrajno neljubo, jo hoče preprečiti na

ta način, da se je absentira in povzroči tako nesklepčnost, nakar bo predsednik konstatiral to ex praesidio in sejo takoj zaključil. V opozicijskih krogih vlada radi tega veliko razburjenje in voditelji imajo še nocoj sejo, na kateri se bodo posvetovali, kaj naj ukrenejo proti temu najnovejšemu koraku vladne stranke.

Maščevanje radi procesa Lukacs - Desy.

BUDIMPEŠTA 24. (Izv.) Te dni je bil objavljen avanzm pri najvišjih budimpeštanskih sodiščih. Splošno senzacijo je vzbudilo dejstvo, da je bil preterkan izboru kvalificirani sodnik Balonyi, ki je bil v procesu Lukacs-Desy referent in zahteval dopustitev popolnega dokaza resnice. V opozicijskih krogih se zatrjuje, da se je vlada s preteranjem sodnika Balonyja hotela samo maščevati za razsodbo v Lukacs-Desyjevem procesu.

Franc Kossuth se ženi.

BUDIMPEŠTA 24. (Izv.) 72letni Franc Kossuth se je danes zaročil z vdovo grofico Benyovsky, ki je stara že okoli 80 let.

Grof Stürgkh v avdijenci.

DUNAJ 24. (Kor.) Ob 10 dopoldne je sprejel cesar ministrskega predsednika grofa Stürgkha v daljši posebni avdijenci.

Hrvaško vprašanje.

BUDIMPEŠTA 24. (Izv.) Danes se pričakuje prihod komisarja barona Skerleca. Baron Skerlec odide na Dunaj in bo sprejet v torek od cesarja v posebni avdijenci, na kateri pače odločitev v hrvaškem vprašanju.

Volitve v čestni odbor goriškega okraja.

GORICA 24. (Izv.) Danes so se vršile volitve v čestni odbor goriškega okraja in je izvojevala narodna samostojna stranka sijajno zmago. Izvoljenih je bilo 7 samostojnih kandidatov, 1 starostrujar in 1 novostrujar. Samostojni odborniki so: podžupan Kobil iz Cepovana, dež. poslanec Furiani, šavnik Ivan iz Bilj, Jančič Miha, podžupan, Spacapan Franc iz Ozeljana in Oletič Jožef iz Mirna. Starostrujarski odbornik je Lutman Andrej iz Štandreža, novostrujarski pa Oblubek Franc iz Kolskega. Udeležba pri volitvah je bila ogromna. Oddanih je bilo 142 glasov; samo 9 volilnih upravičencev ni volilo.

Nadomestna državnozbornska volitev na Zgornjem Avstrijskem.

RIED 24. (Kor.) Pri današnji nadomestni državnozbornski volitvi v VIII. okraju, je bil izvoljen župnik Mihael Huber iz Gelmberga. Dobil je od 8747 oddanih glasov, 6155.

Vprašanje agrarne reforme v Bosni.

SARAJEVO 24. (Izv.) Mohamedanski saborski poslanci so imeli včeraj posvetovalje, na katerem je bilo sklenjeno, izdati na ljudstvo javni oklic, da se razjasni mohamedancem resolucija kluba o agrarni reformi, ki je, kakor znano, vzbudila med mohamedanci veliko nejevoljo.

Prestolonaslednik na Angleškem.

LONDON 24. (Kor.) Razpravljajoč o obisku nadvojvode Franca Ferdinanda na Angleškem, piše „Daily Graphic“: Obisk je dal v najslabšem slučaju vrag povod za izmenjavo ljubeznivosti med dunajskim in londonskim časopisem, kar odgovarja, o tem smo prebrali, čutom odkritosrčnega prijateljstva, ki vlada v obeh deželah. To pa je tudi velikega pomena za mednarodno edinost, češar noben trezni politik ne bo podcenjeval.

umetnični ogenj, splošni mered in zmešnjava tak obseg, da bi ga najedrnejša vaša domišljija smatrala za neverjetnega.

— Dobro, verjeti hočem, kar mi zatrjujete. Ali je to vse, kar mi mislite povedati?

— Ne. Vidite me tu, da vam dam navodil in ukazov.

— Da mi daste ukazov? Torej plačate?

— Plačam in radodarno. Stegnite roko in vzemite mošnjo.

Hubert je storil, kakor mu je bilo ukazano. Teža mošnje se mu je zdela dobro znamenje.

— Koliko je notri? je vprašal.

— Trideset liver v zlatu.

— Ukazujte, gospod; kuncil in njihov glavni so vam na razpolago.

— Torej vi poveljate tristo odločnim ljudem, ki so pripravljeni za vse. Razdelite jutri mešnje denarja, dajte jim piva in žganja; ne toliko, da bi se opili, temveč le toliko, da se napijejo poguma in drznosti.

— Bodite brez skrbi. Razumel sem vas in ravnal se bom dobesedno po vaših navodilih.

— Porazmestite svoje ljudi pravočasno

LONDON 24. (Kor.) Nadvojvoda Franc Ferdinand se je podal s svojo soprogo včeraj z avtomobilom v grad Chatsworth, da poseti vojvodo Devonshirskega. Popoldne sta se visoka gosta vrnila v Welbeck Abbey.

Učiteljsko vprašanje na Češkem.

PRAGA 24. (Izv.) Tu se je vršilo včeraj zborovanje čeških in nemških učiteljc, ki so razpravljale o slabem materialnem položaju učiteljstva in o kvarljivem vplivu materialne mizerije na rodniško življenje. Ko so učiteljce hotele sprejeti resolucijo, v kateri se pozivlja učiteljstvo, naj stopi takoj v pasivno rezistenco, je vladni zastopnik shod razpustil.

Sklicanje rumunskega parlamenta.

BUKAREŠT 24. (Kor.) Uradni list razglša sklicanje parlamenta za 28. novembra.

Vprašanje južno-albanske meje.

DUNAJ 24. (Izv.) Na tujakšnjem zunanjem uradu izjavljajo, da velevlasti angleški predlog glede južne albanske meje še vedno niso sprejeli in se pogajanja še nadaljujejo. Vendar pa so rešene že vse važne točke, tako da je treba doseči sporazum le še v nekaterih manj važnih vprašanjih.

V Srbiji ni več kolere.

BELGRAD 24. (Uradno.) V Srbiji ni sedaj več niti enega slučaja kolere. Država je prosta kolere.

Zgodovinski Karagjorgjev zvon v Belgradu.

BELGRAD 24. (Uradno.) Kralj Peter je sprejel včeraj rumunskega profesorja Jorgo in ostale člane rumunske deputacije, ki je došla v Belgrad, da izroči kralju zgodovin-

ski Karagjorgjev zvon, ki so ga našli pri podiranju cerkve v Krajovi, v posebni avdijenci. Kralj Peter bo daroval radi tega cerkvi v Krajovi nov zvon. Popoldne se je vršil na čast gostom častni dimer. Popoldne je imela akademija znanosti na čast profesorja Jorge slavnostno sejo, katere sta se udeležila tudi ministrski predsednik in naučni minister. Rumunski profesor Jorge je predaval pri tej priliki o odnosih med Srbijo in Rumunijo.

Severo-albanska plemena odklanjajo kandidaturu princa Wieda.

LONDON 24. (Izv.) „Daily Telegraph“ poroča iz Tirane: Tu se je vršilo pod predsedstvom Essad paše zborovanje delegatov severo-albanskih plemen, ki so protestirali proti kandidaturi princa Wieda za albanski prestol in sklenili, da sme biti albanski knez le kak Albanec ali pa član turške sultanske rodbine.

Prihod vračajočih se grških čet v Atene.

ATENE 24. (Kor.) Danes se je vršil med velikanskim navdušenjem ljudstva slavnostni pohod druge divizije v mesto. Na čelu čet so šli: Kralj, prestolonaslednik in princ. Pred topničarsko vojašnico so vojaki defilirali pred kraljem. Mestna občina je darovala diviziji zmagovalni kip s srebrnim vencem.

Ratifikacija grško-turške mirovne pogodbe.

CARIGRAD 24. (Kor.) Sultan je danes ratificiral mirovno pogodbo med Grško in Turčijo.

XXXVII. redni občni zbor pol. društva „Edinosti“.

Slučajnosti.

„Narodni svet“.

Na vprašanje, kaj je z ustanovitvijo takozvanega „narodnega sveta“, je poljski predsednik, da se je razpravljalo v društvu o tej stvari, da pa je prišel odbor do prepričanja, da je „narodni svet“, ki naj bi družil razne stranke, nemogoč, ker takih strank na Tržaškem ni; če naj bi pa združeval ono, kar se združuje na program političnega društva, je pa nepotreben.

V enakem smislu se je izrazil tudi dr. Rybář, ki je poudarjal, da bi bil tak „narodni svet“ pač potreben za vso Slovenijo, toda tam zunaj je ena stranka tako močna, da na „narodni svet“ sploh ne reflektira, druga pa je preslaba, da bi prvo prisilila v to. Pri nas pa imamo svoje politično društvo. Čemu bi torej še cepili svoje slabe moči. Društve imamo itak že preveč; manjka nam le delavcev.

Šolsko vprašanje.

Glede na misel, ki jo je sprožil Drejče Čok, naj bi se začela zopet akcija za slovensko srednje šolstvo v Trstu, je poudarjal dr. Rybář, da se je o stvari že večkrat govorilo v državnem zboru, toda napredka pa le ni v njej. Dobro pa je, da se zopet potrk pri vladi, ki se o naših potrebah nikakor ne da točno poučevati, kar se je pokazalo zlasti pri podražavljanju učiteljstva na CMD šolah. V ministrstvu so mislili, da je razum treh že podražavljen vse učiteljstvo, dočim jih pa ni podražavljenih še 20. Pred dvema letoma jih je bilo še 8; ker pa so jih potem podražavili pet, so mislili, da so

ostali samo trije. V resnici pa število naših šolskih otrok raste tako hitro, da potrebujemo več novega učiteljstva, nego so ga podražavili. Da se zopet spomni vlada naših zahtev na šolskem polju, je predlagal govornik sledečo resolucijo:

„Pozivlja se c. kr. vlada, naj v najkrajšem času popolnoma podržavi slovensko ljudsko šolo v Trstu, ako neče prisiliti občine, da izpolni svojo dolžnost napram slovenskim občinarjem, prebivajočim v mestu, in naj poskrbi za to, da se tudi slovenskim Tržčanom omogoči uživanje dobrote srednjega strokovnega šolstva v materinem jeziku.“

K resoluciji je poudarjal Drejče Čok, da je čas za zahtevo slovenskih srednjih šol sedaj zelo ugoden. Na pripravnici je okrog 300 slovenskih šolskih otrok, na šolah CMD je okrog 300 otrok v IV. in višjih razredih, na okoličanskih šolah pa jih je v IV. razredu tudi okrog 400; vseh skupaj torej okrog 1000. Ti slovenski otroci imajo vendar tudi pravico do srednješolske izobrazbe v svojem materinem jeziku.

Napisi na novi sodni palači.

Nato je vprašal dr. R e k a r, če je politično društvo že kaj ukrenilo v stvari napisov na novi sodni palači v Trstu, da ne bodo tudi tu napisi samo italijanski, kakor so v starem sodnem poslopju. Višje deželno sodišče razteza svoj delokrog po vsej Primorski, ki je po veliki večini slovanska. Deželnemu sodišču so podrejeni čisto slovenski, oziroma hrvaški sodni okraji: sežanski, komenski, podgraški in vološki, ter

izvedeti pravega vzroka dogodkov jutrišnjega večera.

— Ah, gospod moj — je vzkliknil Hubert ponosno — kak napačen pojem imate pač o meni! Svojim kuncem ne dajem nikdar odgovora za svoje ukrepe. Kako pretvezo že najdem, in da bi vedeli več, jim ni treba.

— Dobro. Poučiti jih morate, da se morajo vsem onim, ki povedo preje izrečeno geslo, pokoravati prav tako, kakor vam samim.

— Dobro je, gospod. Veselilo me bo, ko vas zopet vidim. Kar mene zadeva, vam bom vedno na uslugo.

Hubert je odšel proti Sauvageonovi krčmi, skrivnostni tujec pa je krenil zopet proti čolnu, na katerem je še vedno gorila luč.

— Kam naj vas zapeljem sedaj, gospod? — je vprašal čolnar, ko je zopet odrinil od kraja.

— Tjaka!, kjer sem vatopil, v bližino dont-royala.*)

(Dalje.)

*) Pont-Royal — „Kraljevi most“, eden izmed mostov čez reko Seine (Sen), ki teče skozi Pariz.

PODLISTEK.

Rdeči mlin.

Roman. Spisal Xavier de Montépin.

— Ah! — je vzkliknil Hubert in vsled grozovite lakomnosti, ki je vzkipevala v njem, mu je postal glas še raskavejši. — Ah, ko bi se zgodilo to, bi bil to prizor, ki me že sama pomisel nanj dviga v najvišja nebesa. Smrt božja! Kaka divna gonja! Verjemite mi, da bi bil raje navzoč pri čem takem, kot pa da bi pletil po zavzetem mestu. Toda to so le sanje, ki se ne dajo uresničiti.

— O tem se pač zelo motite. Kar imenujete vi sanje, se uresniči jutri.

— Ali res?

— Na mojo besedo!

— In tisti nepričakovani dogodek, ki naj povzroči vse to, v čem obstoja, kdo naj ga povzroči?

Na ta vprašanja ne morem odgovoriti. Zadostovati vam mora, da veste, da zavzame kakih deset minut potem, ko zažgo

jezikom mešani koperski, piranski in tržaški. Okrajno sodišče razteza svoj delokrog na Trst in okolico, kjer je gotovo 80.000 Slovencev. Vsič temu pa so v sedanjem sodnem posloplju napisali samo italijanski, vsled česar se nahajajo slovenske stranke, ki ne razumejo italijanščine, večkrat v največji zadregi. Treba je torej poskrbeti pravočasno zato, da se nam v novi sodni palači ne bo godila enaka krivica in da se ne bodo pozneje potem izgovarjali, da bi bili z napravo novih napisov dvojni stroški.

Predsednik dr. Wilfan je pojasnil, da se je politično društvo že bavilo s tem vprašanjem in poskrbelo, da se v tem pogledu nemudoma začne potrebna akcija v vsej Primorski.

Poslovni odsek.

Predsedstvo je prevzel nato podpredsednik dr. Slavik, da je dr. Wilfan utemeljil svoj predlog na ustanovitev tajniškega, oz. poslovnega odseka v političnem društvu. Poudarjal je, da se že pri sestavljanju odborniške liste pojavili razni nasveti, naj bi se pritegnile k delu v političnem društvu nove osebe. Gotovo je, da je med nami veliko ljudi, ki bi lahko aktivno sodelovali v društvu in tu pred vsemi prihajajo vpoštev odvetniki in odvetniški kandidati, ne morda da bi imeli za to kake predprave, pač pa ker morejo po svojih stanovskih sposobnostih več svojih moči posvetiti društvu kot pripadniki drugih stanov. Sicer je v odboru od 10 odbornikov res že 6 odvetnikov in odvetniških kandidatov, toda treba je dati ljudem prilike, da se vadijo za javno delovanje s sodelovanjem v društvu. Treba pa je tudi društvenemu odboru, ki je vrhovni organ volje naroda, nekakega strokovnega sodelništva, ki bi izvrševalo razna pripravljala dela, ki bi bilo nekako razširjeno tajništvo, da ne bi se odbor sam moral baviti z vsemi pisarniškimi deli itd.

Pri letošnjih občinskih volitvah se je posebno pokazala potreba takih sodelovalcev, ko je bilo celo težko dobiti kandidate. Saj smo kandidature ponudili celo gospodom, ki niso društveni člani, a so jih odklonili, češ da imajo dosti dela v svojih pisarnah. Zato pa nam je treba v tem odseku ustvariti nekaj nabiralnih naših moči. Načelo nam mora biti, da tisti, ki kot jurist reflektira na javno delo, more priti v jasnost le skozi politično društvo, s čigar delom se je razvil in kitako garantira zanj, da mu bo zvesti sodelovnik v javnem življenju!

Reko se je, da politično društvo odziva od sebe mlajše moči. To nikakor ni res. Pač pa jih razno vabimo, da bi sodelovali z nami. Zato naj bi se ravno oni odvetniški kandidati, ki so člani društva, konstituirali kot tajniški, oz. poslovni odsek. Upamo, da tudi sprejemo to vabilo, saj mora sodelovanje pri političnem društvu biti častna dolžnost vsake odvetniškega kandidata!

Tajnik dr. Čok, je nato prečital imena članov, ki naj bi tvorili ta odsek. So pa to: dr. Šavnik, dr. Delak, dr. Kisevec, dr. Rekar, dr. Obersnel in dr. Olip.

Predlog dr. Wilfana na ustanovitev poslovnega odseka je bil sprejet soglasno.

Renjnikolsko vprašanje.

Na vprašanje, kaj je z znanimi namestništvimi odloki v zadevi nameščanja izozemcev v tržaški občinski službi, je pojasnjeval dr. posl. dr. Rybář, da bi notranje ministrstvo, ki je v sredi med tržaško lokalno vlado in zunanjim ministrstvom, pač rado potrdilo one odloke, a jih ne upa. V svojem govoru v parlamentu je govornik urgiral rešitev tega vprašanja. Če stvar ostane taka, kakor je, se zna zgoditi, da oni odloki zaspe za vedno na mizi kakega referenta v notranjem ministrstvu.

Nasprotno pa je resnica, da postajajo renjnikoli že nekaka kuga za domače prebivalstvo, ki vključ raznim prošam in pritožbam izgublja kruh, ker ga mu odjedajo v vedno večji meri renjnikoli. Danes se vrši shod, ki so ga sklicali proti renjnikolski povodni takosemnujoči „tristial“. Potrebno bi bilo, da bi se tudi na našem občnem zboru sprejela resolucija v tem vprašanju. Zveza z Italijo je pač stvar za avstrijsko zunanje ministrstvo, za avstrijsko primorsko prebivalstvo pa je prava nesreča, kakor je bila svoj čas ona vlnska klavzula, ki je skoraj popolnoma uničila Dalmacijo in Istro. Če se bo favoriziranje renjnikov nadaljevalo v taki meri, kakor se izvaja sedaj, bo to prava poguba za domače prebivalstvo. Vključ temu, da je govorik v svojih inter-

pelacijah ostro grajal dejstvo, da se oddajajo dela, ki se izvršujejo na račun države ali v njeno korist, renjnikolskim podjetnikom, ki zaposlujejo seveda zopet večina renjnikole, je vlada vendarle zopet oddala zgradbo velikega skladišča pri Sv. Andreju neki renjnikolski trdki za 1.200.000 K, češ ker je bila njena ponudba najnižja. Predlagal je sledečo resolucijo:

„Pozivlja se c. kr. vlada, naj poskrbi za to, da se na delih, ki se izvršujejo v Trstu za račun države, ali pa na njeno korist, daje prednost domačim podjetnikom in delavcem in prepreči na ta način žalostno dejstvo, da se v Trstu redi na tisoče tujedržavnih delavcev, dočim je mnogo domačinov brez posla in za službo.“

Resolucija je bila sprejeta soglasno.

H koncu se je predsednik dr. Wilfan še enkrat ozrl na svoja prejšnja izvajanja in je konstatiral, da so zlasti pri letošnjih občinskih volitvah pokazali pripadniki drugih stanov veliko več vnetosti in požrtvovalnosti, kot pa juristi. Sodelovali so učitelji, zdravniki, trgovci in drugi, a juristov je bilo najmanj, dasiravno jih imamo lepo število. Zato naj bi se predlog na ustanovitev poslovnega odseka ne tolmačil napačno. Politično društvo bo tudi odslej računalo na požrtvovalnost vseh članov. Kar se pa tiče zopet izvoljenega odbora, pa naj občni zbor sprejme izraz hvalečnosti na zaupanju in odbor se bo tudi trudil, da se izkaže vreden tega zaupanja. Za sebe, ki je, kakor je rekel, igral dosedaj preveč uloge Kasandre in preveč tožil, je dejal, da bo delal s tistimi, ki hočejo sodelovati, po svojih najboljših močeh. Kdor se odteguje, naj pa ostane tam, kjer je. Naš narod bo uspeval tudi brez tistih, ki stoječ ob strani, le kritizirajo delo drugih in zasledujejo svoje egoistične cilje! Ozi pa, ki so dobre volje, naj se združijo k skupnemu delu in tako dosežemo tudi letos tržaški Slovenci svoje cilje!

Nato je s kratkim besedami zaključil občni zbor.

Govor držav. poslanca dra. O. Rybářa

v seji zbornice posl. dne 13. nov. 1913.

Nadaljne posledice ogradjanja vlade za avtoriteto krone.

Protiv § 14. se ne gane živ krst niti upravno sodišče niti. Ta praksa je že jako udobna in za vlado kaj prijetna, ampak je tako dolgo, dokler gre, dokler parlament v resnici obstaja. Ako bi pa prišlo do tega, kar se je zgodilo ravno kar na Češkem, kakor pride najbrže v kratkem v Galiciji in kar se zgodi bržkone tudi na Štajerskem — morda naj se tudi gospodje v Dalmaciji pripravijo na kaj takega, in druge dežele pridejo na vrsto druga za drugo, v Trstu ne morejo ostati razmere dolgo tako kakor so — postane tu vlada čisto sama, potem ne bo mogla več valiti krivde na parlament, na obstrukcijo, potem bo morala v resnici ona sama prevzeti odgovornost, če se jej ne bo zdelo umestnejše, da se zagradi za Njegovo Veličanstvo. Ali bo pa potem stvar tako enostavna kakor je sedaj, ali bodo tudi potem voillici in davkoplačevalci govorili kakor sedaj. Nam je vse eno, kaj se dogaja, če bodo videli, da birokracija, ta proslula birokracija, zopet dobiva upravo v roko, brez kontrole javnega mnjenja: je to vprašanje, na katero je lahko odgovoriti iz zgodovine. To naj si pusti le dopovedati gospoda!

Ponavljam, da ni moja naloga, da bi tu vrtil posle vlade, ali da bi reševal monarhični princip, ali naloga parlamenta je, da povzdigne svoj glas, pa bilo tudi v dvajseti uri. In jaz, kakor del tega parlamenta, si dovoljujem, da tudi tozadevno povzdigam svoj skromni glas.

Kje je krivda? Važnost narodnega vprašanja.

Gospoda moja! Jako mnogo se je govorilo o krivdi na obstoječih razmerah in našlo se je jako veliko krivcev, od nemške strani pri Čehih, od češke strani pri Nemcih, ali vsi so navajali tudi na vlado, potem je slabi volilni red itd.

V vseh teh obtožbah je morda zrnce resnice, ali pravo, mislim jaz, so zadeli te tisti gospodje govorniki, ki so našli krivdo v okolnosti, da v Avstriji narodno vprašanje še ni rešeno.

Vidimo, da vse te protustavnosti izvirajo iz narodnih konfliktov. O tem se more različno soditi, ali dejstvo je, da imajo obstrukcije v državnem zboru in v vseh deželnih zborih, izjemši zgornjeavstrijskega, kjer

je obstrukcija nastala iz drugih razlogov, svoj vir v neugodnih razmerah v nacionalnem pogledu. To ni nikaka nova resnica — in jaz sem uverjen, da je resnica — saj so jo že mnogi naglašali.

Včeraj je bil citiran g. dr. Renner in tudi jaz si dovoljujem sklicevati se na njegova tozadevna izvajanja. Popolnoma res je, da pred rešitvijo narodnega vprašanja ni možno mirno reševanje drugih vprašanj, ker kjer gre za ekzistenco kakega plemena, stopajo v ozadje vsa druga vprašanja! Če se potapljam, mi je čisto vse eno, ali me reši x ali y, glavno je, da me kdo reši, in tudi mi je vse eno, ali se potapljam v sladkani morski vodi, glavna stvar je, da pridem iz vode. Tako je tudi z narodnostmi. Če gre narodnostim za življenje, potem puščajo vsa druga vprašanja na strani in branijo svojo ekzistenco, se bore za svoje življenje! Trdilo se je sicer od različnih strani in ravno od socijalnodemokratske, da se po rešenju socijalnega vprašanja rešijo tudi narodna vprašanja, in pričakovalo se je poseba od nove poslanske zbornice, ki je bila izvoljena na podlagi splošne voljne pravice, da reši tudi narodno vprašanje. Da še danes so od socijalnodemokratske strani očitati meščanskim strankam, da niti nimajo poguma, da bi izvojevale narodni boj, oziroma, da bi prišle do sklepa miru. To zveni sicer jako lepo, ali v resnici je stvar taka, da tudi socijalni demokratje ne morejo rešiti narodnega vprašanja niti v svojih lastnih vrstah. Ako je rešitev narodnega vprašanja tako lahka, oziroma, ako treba le poguma za sklep narodnega miru: zakaj pa potem ne sklenejo socijalni demokratje miru s takozvanimi češkimi separatisti? Kako da tu ne zmorejo toliko poguma?

Gospoda moja, stvar je taka-le. Narodno vprašanje je tako komplicirano, da se ne da rešiti z enostavnimi frazami; v to ne zadoščata volja in pogum, treba je še mnogo drugega. Tu bi si dovolili opozoriti, da v socijalni demokraciji ne gre za takolimenovano najvišja dobra človeštva, ampak za čisto enostavno vprašanje rudarskih družb, ki jih ne morejo rešiti niti v svojih lastnih vrstah. Nočem s tem ničesar očitati socijalni demokraciji, konstatiram le dejstvo. Niti v svojih rudarskih družbah ne morejo izsliti skupnega življenja, niti v rudarskih družbah ne morejo vzdržati narodnega miru, a očitajo meščanskim strankam, da jim dostaja poguma za sklep miru! Poreče se mi morda, da saj to ni naperjeno na vašo adresu. Tu se pač govori na adresu nemških, oziroma čeških strank, ali njihovi pristaši na jugu, ki ponavljajo vse, kar jim molijo na Dunaju, očitajo nam prav isto in nam na jugu govorijo v poslabšani izdaji, kar morajo poslušati nemške meščanske stranke na Dunaju. Zato sem si dovolil opozoriti na to okolnost. Ne bo nam torej preostajalo nič drugega, da se v Avstriji resno lotimo rešitve tega vprašanja.

(Pride še.)

Slovenski Sokoli na mednarodni tekmi v Parizu.

Splošen uspeh tekme je bil torej zelo lep, ker je vseh šest tekmujočih vrst doseglo nad 70% dosežnih točk, približno pa je treba, da so Čehi in Slovenci tekmovali z ozirom na opisano v najneugodnejših razmerah, torej je tem več vreden njihov težko pridobljeni uspeh. Čehi so se izkazali junake, ki jih mora vsakdo občudovati — priborili so iznova prvenstvo Sokolstvu, sokolskemu telovadnemu sestavu in sokolskemu imenu, zato je bila češka zmaga, tako kravro pridobljena z vso vztrajnostjo in moralno silo čeških tekmovalcev, zmaga, katero mora spoštovati tudi vsak nasprotnik. Mi se pa veselimo z njimi, ker je njihova zmaga sokolska, naša zmaga — zmaga starejšega brata, ki ga skušamo tudi mi doseči v njegovi vzgledni vrli in velikosti.

Načinik Vaniček je sprejel darilo in lovorov venec ter nesel to svojim borcem junakom. Po francoski telovadnici je zaorila sokolska pesem, nihče ni varčeval s priznavanjem.

Tudi ostale nagrade je občinstvo najburneje pozdravljalo — naša vrsta je dobila krasno, dragoceno vazo, dar francoske Unije. Francosko občinstvo je Sokole pozdravljalo dosledno z „Na zdar!“

Slovenska vrsta je torej dosegla peto mesto med tekmujočimi in med zvezami, ki so včlanjene v mednarodni zvezi. Dasi je bil uspeh po zaporednem številu od zadnje tekme, v Turinu, za eno mesto slabši, vendar pri sodbi o uspehu Slovencev ne smemo pozabiti na nekaj dejstev, ki precej izpre-

minjajo prvi višek in ki naj bodo merilo slovenskemu narodu in bodrilo našim tekmovalcem.

Izmed šestnajstih narodov, ki so člani mednarodne telovadne zveze, se jih je moglo po višini svoje telovadne usposobljenosti samo šest postaviti v to tekmo, ki je zahtevala z ozirom na dovršenost priprave dosedaj najtežje zahteve. In med temi je bila Slovenska sokolska zveza kot zastopnica neznanega naroda proti onim, ki so jo v tekmi prekosili. Čim večji je narod, tem večje število pri telovadbi udeleženi članov mora imeti, potem je tudi izbira tistih individualnih sil, ki prihajajo v poštev za tako tekmo, toliko večja pri enaki sili narodnega zdravja, ki se vidi v njegovi telovadni organizaciji. Tako je zastopala francoska vrsta telovadno organizacijo 40 milijonskega, italijanska 34 milijonskega, češka 9 milijonskega, belgijska dva in pol milijonskega naroda — dočim je Slovencev le poldrugi milijon.

Francoska vrsta je imela vrhu tega v sebi tri Alžirce in le polovico članov iz evropske Francije. In razmere, v katerih žive telovadne organizacije izvenavstrijskih narodov! Zunanji državne oblasti že davno izpoznale, kolikšnega pomena je za njihov obstoj zdrav narod, ki ga tako izdatno pospešujejo ravno telovadne organizacije. Podpirajo jih gnotno la moralno, pri marsikateri tekmi smo že videli častnike tistih narodov; organizacije stoje pod državnim pokroviteljstvom, kralji in vladarji so njihovi častni predsedniki — pri nas na Slovenskem in istotako na Češkem pa se nam razvoj prel ovrta, kakor pospešuje. Dokaz za to je prepoved zleta lanjsko leto in prepoved cvečilnega dneva letos. Na Francoskem prevzema častno predsedstvo slavnosti 40 letnice Unije gimnastov predsednik republike, pri nas pa zlet vlada prepoveduje — to je razlika v odnosih, ki ni brezpomembna tudi za oni slučaj, ko hočemo izreketi sodbo o uspehu, ki si ga je priborila pri tekmi francoska ali slovenska vrsta.

Tisti dan zvečer se je vršil v hotelu Continental banket pod predsedstvom ministra Barthou. Udeležili so se ga tudi slovenski gostje in v imenu Slovencev je francosko govoril Zvezni podstarosta Smertnik, ki je bil od navzočih najživahaje pozdravljen.

Večer pariškega Sokola.

Naslednji dan, v ponedeljek, smo bili povabljeni na pozdravalni večer, ki ga je prireditel češki Sokol v Parizu češkim in slovenskim bratom. Udeležili so se ga vsi zastopniki in tekmovalci obeh narodov v znamenju najpristranejšega razmerja med Sokoli-domačini in Sokoli-gostji. Pri večeru je vžiral tamburaški zbor, soproga tamonjšega starostar je zapela par krasnih solo-pesmic, čeških in eno francosko. Pozdravil je goste najprej starosta pariškega Sokola, Smutný, nato so govorili Scheiner, Smertnik in starosta senške župe (francoske Unije) Fuet, ki je izročil francoske trobojnice dr. Scheinerju, Smertniku, Vaničku in Murniku, gospe dr. Scheinerjevi, soprog čiškega tekmovalca Doude in g. cl. Voduškovi ter poslednjim tudi krasne velike šopke.

Ta dan smo se tudi poslovili od bratov Čehov, ki so ponovno dokazali svoje bratsko razmerje napram Slovincem v vsakem oziru.

Prihodnje dni so si ogledali naši tekmovalci pariško mesto; napravili so obenem obračun o uspehu, ki so ga dosegli. In kakor nismo samo mi prepirani o tem, da je bil uspeh nemalo prizadet vsled pomanjkljive sestave in razdelitve sodniške komisije, ki bi bila mnogo bolj zanesljiva, ako bi sestavila samo eno komisijo, sestojčo iz zastopnikov vseh udeleženi narodov, pred katero bi moral telovaditi vsak tekmovalec — vendar se zavedajo naši tekmovalci tudi tistih pomanjkljivosti, ki so jih videli na sebi. In da jih v bodoče popravijo, ter pri prihodu tekmi v Antwerpnu izpolnijo svoj tozadevni sklep — to jim zaupamo. Na zdar!

Domače vesti.

Odlikovanje. Gg. Silvij Manincor, c. kr. finančni svetnik, in Valentin Marušič, c. kr. višji nadzornik finančne straže, oba v Trstu, sta bila imenovana vitezoma Fran-Josipovega reda. Naše iskrene čestitke!

Dvorna vest. Nadvojvodinja Marija Josipina je sredi ob polidevetih s svojim sinom, nadvojvodom Maksom in spremstvom odpotovala iz Miramarja na Dunaj.

Sijajen izgled narodne požrtvovalnosti so dali te dni Poljaki. Poljska sokolska družba „Macierz szkolna“ je na občnem zboru

Osram

žična žarulja

70% štrupna prištednost
Sjajno bijelo svijetlo

Dobiva se v Trstu pri tvrdki R. DITMAR, Gebrüder Brunner, Piazza del Ponterosso št. 1.

v Tešinu pozvala poljsko javnost k večji poštrevnosti za šolstvo Poljakov v Šleziji. Poljaki so izjavili pred zborovanjem, da bi morali zapreti več šol, če se ne nabere do konca leta 200.000 K. In poziv je dosegel uspeh. Na zborovanje so prišli Poljaki v velikem številu od blizu in daleč in prišlo je tudi časnikarjev iz Krakova, Lvova in celo iz Varšave in Poznanja, prispevkov pa je prišlo toliko, da je bila že na zborovanju zbrana svota 50.000 K!!

To je slaven izglede ne le narodne poštrevnosti, ampak tudi misla za narodno skupnost.

Usodno in upravičeno besedo je izpregovorila „Arbeiter Zeitung“ na koncu svojega uvodnika od 22. t. m. na naslov avstrijskih odločujočih faktorjev.

Govorec o težkih posledicah, ki jih zapuščata za vsa naša država in za vse naše narode brezglava in popolnoma zgrešena avstrijska gospodarska politika nasproti Srbiji, spopadla „Arbeiter Zeitung“ odločilne kroge:

„Nikdar še ni bila naša industrija v tako hudi stiski, kakor je danes, nikdar še ni bila industrijskega delavstva tako narastla, kakor je pod pritiskom Berchtoldove politike. Se enkrat se nudi gospodarskim politikom, da olajšajo to bedo. Se enkrat prilika, da pridobimo zopet vsaj en del izgubljenega. Ali hočemo zamuditi to priliko? Ali naj nam bo tržišče na Balkanu izgubljeno za vedno? Ali naj bo razvoj naše industrije zaustavljen za vedno? Besedilneje grofa Berchtolda brez vzebine, avstrijskih davkoplačevalcev sedaj, ko gre za njihove resnične življenjske interese, ne more zadovoljevati. Čuli hočemo, da-li hoče vlada zamuditi tudi to zadnjo priliko?!

Knjiga češkega časnikarja o Srbiji. Pred kratkim je izšla zanimiva knjiga češkega časnikarja Č. Štěpánka o Srbiji*, v kateri podaja sliko zgodovine Srbije od l. 1804 do naših dni in ob enem opisuje tudi politične in gospodarske razmere te države. Razen tega vsebuje knjiga kratek opis zgodovine držav, ki mejijo na Srbijo. Tako ni torej knjiga samo obširna zgodovina Srbije, temveč na kratko tudi zgodovina balkanskih držav sploh.

Pred podrobno razpravo zgodovine Srbije od l. 1804. dalje ima knjiga kratek opis srbske zgodovine do omenjene dobe deloma v predgovoru, ki ga je napisal srbski minister narodnega gospodarstva, Kosta Stojanović, deloma v l. poglavju. Poglavja II.—XVI., so jedro cele knjige, poglavje XVII. razpravlja o Srbiji in jugoslovanskem vprašanju v Avstriji.

V tem poglavju avtor tudi načrtava razmere jugoslovanskih narodnosti v Avstro-Ogrski. V odstavku o Slovenceh pravi, da so se mnogo naučili od Čehov in da se ne sramujejo priznavati tega, pokazuje njihov misel za organizacijo, varčnost slovenskega ljudstva — iz katere se pač dozdaj največ rede nemški denarni zavodi — in njihov trgovski talent. „Veletrgovina je njihova. To jim je v veliko podporo njihovega narodnega boja. V tem je njihova sila v Trstu, v Gorici in drugje. Od veletrgovine do veleindustrije ni več tako daleč. Znano je, da je od razvoja industrije v mnogih obmejnih krajih odvisna zmaga narodnega slovenskega prava“.

Kar se tiče rešitve jugoslovanskega vprašanja, se mora na Dunaju najprej odločiti češko-nemški spor, kajti potem bo mogoče jugoslovansko vprašanje promatrati s povsem drugih vidikov. Danes ne pomenja samo boj z Madžari, ampak tudi z Nemci in dobiva gospodarske oblike, spreminja se v boj za Adrijo. Čehi s svojo zemljepisno lego in gospodarskim razvojem, ki se je dosegel s posameznimi podjetji na obrežju Adrije, se ne dajo iziniti iz okvira tega vprašanja. Sami Jugoslovani se bodo morali ogledati po tej pomoči. In sicer ne samo v gospodarskem, temveč tudi v političnem pogledu. Bliza se čas, ko bo treba združeno formulirati programno stališče severnih in južnih Slovanov v zvezi jugoslovanskega vprašanja“.

Avtor prireja do zaključka, da je „jugoslovansko vprašanje v monarhiji prešlo v fazo gospodarske hipotečnosti, ki spravlja Jugoslovane v tesnejši stik s severnimi Slovani države in spaja jugoslovansko vprašanje nerazločljivo s slovanskim problemom v tej državi. Za nas mora pač veljati eno: Ne, ali bo Adrija hrvatska ali srbska, slovenska ali češka, temveč ali bo ali ne bo — slovanska!! Tragični potek balkan-

* Čenek Štěpánek Srbsko od prvega povstani 1804 do današnje dobe. Studije politične in gospodarske. Se zretelem k současným dějům na Balkáně i v Evropě. S předmluvou Kosty Stojanoviče, král. srbského ministra národ. hospodářství. Tiskem a nákladem grafického uměleckého ústavu L. Beněše v Českém Brodě. (Čenek Štěpánek Srbsko od prvega povstani 1804 do današnje dobe. Studije politične in gospodarske. Z ozirom na současným dějům na Balkáně i v Evropě s předmluvou Kosty Stojanoviče, král. srbského ministra národ. hospodářství. Tisk in zaloga grafického uměleckého ústavu L. Beněše v Českém Brodě.) — Stran 312, veliki oktav s 33 zemljevidi in mnogimi prilogi in za ilustracije. — Cena K 4.—

skih dogodkov nam mora biti vsem v svaren izglede“.

Zadaje poglavje XVIII. vsebuje lepo spominsko črtico vojnega dopisnika o balkanski vojni „Na Vardaru“.

Knjiga bo s svojim bogatim obsegom koristila vsakomur, kdor se hoče informirati o razmerah v Srbiji. Namesto sleheraega priporočila bi poljaki vsem na srce besede v predgovoru, ministra Koste Stojanoviča, katerega mnenje o knjigi je gotovo najmero dajalec.

Kosta Stojanović pravi: „Delo g. Č. Štěpánka, ki je plod studija na mestu samem, v naši sredi, podaja vsa data za točno orientacijo Slovanov v presojevanju vzajemnih razmer med nami in Bolgari. Njegov spis osvetljuje dogodke, katerih sočasni potek je zmožen, da vzbuja nevoljo ter nam jemlje simpatije pri naših bratih izven Balkana, ki so vsled nedostatah informacij dostikrat lahko napačno presojevali naše razmere. Gospod Štěpánek opisuje v svoji knjigi poleg gospodarskega razvoja ne samo politične dogodke, ki so se sedaj pri nas odigrali, temveč tudi zgodovino nastanka naše države na Balkanu. Tak zistem tega dela je bil neobhoden, da bi se mnogim sedanjim gibanjem dala prava logika, ki se drugače ne bi mogla najti“.

Omenjamo še, da ima knjiga 3 zemljevide, mnoge ilustrirane priloge in da je umetniško opremo oskrbel srbski slikar Uroš Predić. J. K. Strakaty.

Tržaška mala kronika.

Trst, 23. novembra.

Na opeklinah je umrla v mestni bolnišnici ona poltretjeletna punčka Karmela Wetrichova, ki si je pred par dnevi, ko se je igrala z užigalicami, užgala obleko.

Zaradi tatvine. Na parniku „Perla“ je bil aretiran 18letni strežnik Viljem Zorzenoni, ker ga je ovratil kapitan Josip Heller, da si je prilastil na parniku raznih jestevin in perila v vrednosti okoli 400 K. Zorzenoni je priznal svoje dejanje.

Otroci so zdravi le tedaj, ako se čutijo popolnoma zdrave. Kolikokrat se pusti otroke nevoljne, ne da bi se jih vprašalo po vzroku. Šele ko vidimo, da so popolnoma spremenjeni, da nimajo volje do igre in dela, spoznamo, da je temu kriva zapeka. V takih slučajih pa pomaga nežnemu bitju pol kozarca kisle vode „HUNYADI JANOS“ do zaželenega zdravlja in veselja. Zraven njihovega veselja pa ni nič manjše veselje staršev, ki se s tem čutijo razbremenjeni straha pred boleznijo v hiši.

Zapomnite si!!

1. Emulzija Scott je edina emulzija iz ribjega jetrnega olja, ki je izdelana po Scott-ovem načinu, in katere glada pošteno na 40 letni obstanek poln uspehov.

2. Emulzija Scott je napravljena samo iz najfinejšega jetrnega olja lofoških polenovk in iz drugih prvovrstnih snovi. Ista je tedaj stalnega okusa in uspeha.

3. Emulzija Scott iz ribjega jetrnega olja je okusno in lahko prebavno krepilo, ki pospešuje slast in dosega ravnotake uspehe pri otrocih kakor pri odraslih.

4. Emulzija Scott se ohranja neizpremenljiva ter je ravnotako uspešna poleti kakor pozimi.

Kupujte torej vedno in edino le „Emulzijo Scott“ in nobene druge. Cena originalni steklenici, ki se dobiva v vseh lekarnah K 250. Ako se pošlje 50 vinarjev v znakah trdki „Scott & Bowne G. m. b. H.“, Dunaj III., ter se ob tej priliki sklicuje na ta oglas, pošljemo potem ene lekarno, in sicer samo enkrat, steklenico emulzije „Scott“ za poskušajo. (11)

Ako Vaš čaj

Vašemu okusu ne ugaša, potem poskusite enkrat najodličnejšo rusko čajno znamko K. & C. Popow-čaj. Gotovo boste zadovoljni.

Tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj sin

Slavoljub Rojic

v starosti 6 let včeraj ob 5-45 pop. po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspal. Pogreb bo 26. t. m. ob 3 pop. iz hiše žalosti ulica G. Carducci št. 12.

TRST, dne 25. novembra 1913.

EDVARD ROJIC, oče.

v imenu žalujoče družine

Pogrebno podjetje CAPELAN — Corso 47.

Zahvala.

Hvaležna se zahvaljuje podpisana vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so na katerikoli način izkazali čast našemu nepozabnemu

ALOJZIJU

v tolažbo kruto prizadete rodbine.

Posebna zahvala in hvaležnost bodi izražena preč. g. župniku Aleksandru Martelancu za ljubeznivo tolažbo že tekom bolezni, cenjenim gospodom učiteljsčnikom, tovarišem pokojnika — zlasti gosp. govorniku za ganljiv nagrobni govor — vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetlic, slav. pevskemu društvu „Hajdrih“ za sočutne žalostinke, deputaciji slav. pevsko-bralnega društva „Vodnik“, cenj. učiteljsvu in sploh prijateljem iz Proseka, Trsta-okolice, Doline in Brega, ki se niso ustrašili dolge poti, da le sprejmejo pokojnika k večnemu počitku.

PROSEK, dne 24. novembra 1913.

Novo pogrebno podjetje, Corso 47.

Rodbina: BUNC-FURLAN.

V 8 dneh krog sveta

Posebna poročila za PALMA tisk Dr. FRITZ KAUSCHUK

IV. dan brzojav iz Sidney:

V deželi ljudozreer lepše solnce sije Počasni bodo tukaj boljše

Ker predno to kdo tu zakolje Ti peto „PALMA“ prav lepo podbiže.

POHIŠTVO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO
PO ZMERNIM CENAM
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MARGHERITA - 108

MESO! MESO!

posilja sveže volovsko, telečje ali ovčje v zabojih po 5 kg poštnine prosto; kilogram po kron 80.—. Prečiščeno meso po kron 90.— klgr. — Vrat, karre ali pa špeh po kron 1-10 klgr. Prekajen špeh po kron 1-20 klgr. proti pošti. povzetju.

H. FRIEDMAN. Herinese 18, Ogrsko

Franjo Stegú

Trst, ul. Caserma 19

priporoča cenj. občinstvu svoj Buffet z vsakovrstnim prekajenim mesom. Salame, vsakovrstni sir in sardine. Vino in pivo prve vrste.

Mnenje gospoda profesorja dra. H. Riedinger-ja

Gosp. J. SERRAVALLO Trst.

V odgovor na Vaše pismo Vam sporočam, da sem napravil polizkuse s poslanim ml. ŽELEZNATIM KINA - VINOM SERRAVALLO (Vino di Chlna Ferrugliosa Serravallo) in da sem bil zadovoljen. Rabil sem ga pri pomanjkanju teka, pri malokrvnosti, slabem prebavljanju, pri prebolelih itd., tudi v otroški praksi in povsod z najboljšim uspehom. Bolniki ga jemljejo radi in celo povprašujejo po njem. Priporočal sem to vino znancem na splošno in priporočam ga lahko vsakomur.

BRNO, 14. oktobra 1910.

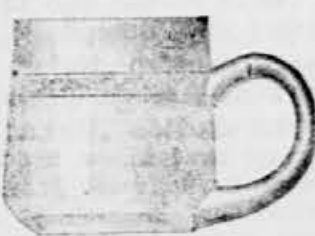
Dr. H. RIEDINGER.

Ul. Cavana 15, nasproti škofijske palače prostovoljna likvidacija

vseh steklenic in porcelano, ki se nahajajo v salogi. Izbera namiznih service ter za kavarne in umivalnike. Interesantno za gostilničarje, krčmarje in kavarnarje.

Kozarci za pivo
1/2-lit. po 30 vin.
1/4-lit. „ 18 „
vinski kozarci po
9 vinarjev,
elegantni stekleni
krozniki po 9 vin.

Jakob Hirsch

ulica Cavana št. 15
nasproti škofijske palače

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročite pri domači tovarni, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam na vnan J. J. SUBAN, Trst, G. Vassari 28.

Zastrupljenje z alkoholom. Sinoči so nekako ob polnoči našli v ul. Giuseppe Caprin na tleh nekega približno 60letnega moža, ki ni kazal nikakih znakov življenja. Poklicani zdravnik rešilne postaje ga nikakor ni mogel pripraviti k zavedanju in ga je dal odpeljati v bolnišnico. Mož se je zastrupil z alkoholom. Vključ vseh zdravniških pomoči ob eni izdihnil. Po nekaj listih, ki so jih našli pri njem, so izpoznali, da se ne srečuje imenuje Franc Zardi.

Kolo je izginilo. Marij Milč, stanujoč v ul. sv. Lazarja št. 20, je sinoči, ko je stopil v gostilno „Alta Nuova York“ v ul. Valdirivo, pustil zunaj na ulici svoje kolo, vredno 400 K. Ko je prišel iz gostilne, kolesa ni bilo več. Tatvalo je naznanil policiji.

Telesna poškodba. V ulici Croceta je včeraj prišlo do pretepa, v katerem je bil 19letni delavec Just Collarich, ki stanuje v isti ulici na št. 12, precej nevarno ranjen z nožem na lico. Obvezal ga je zdravnik rešilne postaje in ga potem poslal v bolnišnico.

Kolo ukradla? Danes ponoči je policijski stražnik nadel v ul. Nicola Macchia-velli na nekega Emila Pecoraccia, starega 21 let, stanovalca v ul. Alessandro Manzoni št. 3, ki je pilan ležal na tleh. Po njegovem je bilo kolo, okrog katerega se je motal neki drugi Luigi Castellani, ki stanuje v ulici della Cereria. Ker je stražnik sumil, da je kolo najbrž ukradeno, je aretiriral oba tička.

V kanal je skočil danes ponoči 65-letni Alojz Plohel. Prišel je po Rossinijevi ulici, in ko je mislil, da ga nihče ne vidi, je skočil v vodo. Videl pa ga je policijski stražnik in je hitro skočil v čoln in nesrečnika potegnil iz vode ter potem poklical zdravnik rešilne postaje. Ta je podal Plohelu prvo pomoč in ga nato dal prepeljati v bolnišnico.

Ni se mu obneslo. Težak Josip Nada-lin, ki stanuje v Škedenju št. 445, je skušal v neki tržaški kavarni danes ponoči izveči nekemu svojemu tovarišu, ki je zaspal za mizo, iz žepa denarnico, v kateri je bilo 15 K. Ko so ga aretirali se je izgovarjal, da je hotel je posnemati svojega tovariša, ki si tudi večkrat privoščil tak „špas“.

Iz policijskega poročila. Brata Anton in Ivan Perhacev, prvi izvožek, drugi pa kočjaž, oba stanujoča v ul. sv. Zenona št. 2, sta včeraj popoldne prišla na trg della Valle, kjer se nahaja neki hlev, in sta tamkaj zaradi stari sporov začela prepričevalci, ki so bili tamkaj zaposleni. Prišel pa je stražnik, ki je pozval Perhaceva, naj se odstrauni. Anton Perhacev ni ubogal stražnika in se mu ustavljal, vsled česar je bil aretiran, njegovega brata pa je nekdo precej hudo udaril, a se ni izvedelo kdo.

Brezposelni Adolf Egle, star 41 let, Tižčan, je bil sinoči aretiran v gostilni v hiši št. 37 na Belvederju, ker je hotel gostilničarju Francu Rischmerju, ki je igral na karte z drugimi gosti, zmekčiti denar — 54 vi-marjev — ki ga je imel pred seboj na mizi.

Poskušeni samomor. 21letna živilja Emilija Rugo je danes popoldne v samomorilnem namenu spila precejšnjo količino octove kisline. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji sprali želodec.

Angelina Seranda, 23 let stara natakarica, ki je v službi pri neki družini v ulici S. Lazaro, se je danes ob 7:30 zvečer vrgla z drugega nadstropja na ulico. Zgodilo se je težke poškodbe in so jo prepeljali v bolnišnico, kjer je umrla ob 9 zvečer.

Društvene vesti.

Trgovsko izobraževalno društvo. v Trstu javlja svojim članom, da je predmili bivši društveni predsednik gospod Viktor Zorž. Pogreb se vrši danes, ob 10 dopoldne iz mestne bolnišnice v ul. Pietà. Prosimo člane in ostale trgovce-kolege, naj se udeležijo pogreba. Odbor društva se udeležijo korporativno. Predsednik.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov. Nocoj seja osrednjega odbora ob 8:15, v društveni sobi v ulici Torre bianca 41, I., h kateri so vabljivi razun odborov tudi drugi v Trstu vabljivi društveni člani. Jako važen dnevni red.

Pevsko društvo „Trst“ ima danes ob 8:30 zvečer pevsko vajo za mešan zbor. Nove pevske moči dobrodošle.

Pevsko društvo „Kolo“. Jutri, v sredo odborova seja, v soboto pevska vaja.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri Sv. Jakobu sklicuje za jutri, v sredo, 26. t. m., ob 8 zvečer v društvenih prostorih zelo važen sestanek, na katerega so vabljivi vsi društveniki in tudi bivši gg. pevc.

Svetovlanski rodoljubni posebnost člani podružnice CMD, „Sokola“, „Narodnega doma“, pevskih društev, obsega spola, so vabljivi na zelo važen pogovor, ki bo v četrtek, 27. t. m., ob 8 zvečer v svetovlanskem „Narodnem domu“.

Jugoslov. akad. društvo „Sloga“ v Ljubljani se na I. občnem zboru dne 23. t. m. izbralo sledeči odbor: predsednik Černe Boris stud. mont., I. tajnik Bonča Ludovik stud. mont., II. tajnik Josip Vončina stud. mont., blagajnik Petrovič stud. mont.,

knjižničar Šinkovec Ferdo stud., revizorja Manfred knez Borelli stud. mont., Folko knez Borelli stud. mont.

Slovensko akad. društvo „Ilirija“ v Pragi si je na svojem I. rednem občnem zboru dne 8. t. m. izvolilo sledeči odbor: predsednik Ivan Zajc cand. iur., podpredsednik Vinko Janežič cand. med., tajnik Tone Radej stud. iur., blagajnik Drago Ustanj stud. pharm., knjižničar Ivan Vrečer cand. iur., gospodar Ivan Mahne stud. iur., odb. namestnik Fran Možina stud. phil.

Nar. delavska organizacija.

Nedeljski shod NDO je bil prenehan zaradi protestnega shoda proti renjokolom.

Sestanek podružnice NDO v Sv. Križu bo jutri ob 7:30 zvečer v gostilni pri Košuti.

Volilni odbor podružnice NDO za Sv. Jakob ima danes, v torek, ob 8 zvečer odborovo sejo v „Delavskem konsumnem društvu“.

Lesno delavstvo vabimo na shod, ki bo danes, ob 7 zvečer v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška št. 2.

Posredovalnica dela NDO. Išče se mizar.

Govorniška šola. Ker letošnje leto mislimo zopet otvoriti govorniško šolo, prosimo vse one, ki imajo smisel in veselje do govorniškega, da se prikladi v našem uradu, ul. sv. Frančiška št. 2, vsak dan od 10 do 12 dopoldne in od 4 do 8 zvečer. Kadar bo zadostno število prijavljenih, pričnemo s poukom.

Vesti iz Goriške.

Novostruparji na Goriškem, ali kakor se imenujejo sami S. L. S., ker starostruparje smatrajo za liberalce, so imeli v četrtek pod streho laško-nemškega hotela „pri treh kronah“ v Gorici zborovanje svojih zaupnikov. Udeležba je bila precejšnja, okoli 400 ljudi. Otvoril je zborovanje poslanec Fon in poročal o položaju. Deželni poslanec župnik Rožec je poročal o načelnem programu S. L. S. Pred vsem stoji v programu S. L. S. „Vse za vero!“ Rekel je, da ne bodo trpeli več ne katoliškega liberalizma ne modernizma, zahtevajo pa od vsakega svojega pristajaša v zasebnem in javnem življenju priznanje katoliških načel in izpolnjevanje krščanskih dolžnosti. To je blitveno v nasprotju s svojočasnim izvajanjem dra. Breclija, ki je, po Susteršiču, razgledal načelo, da v S. L. S. ne gledajo na to, kako kdo vrši svoje verske dolžnosti, zadostuje, da je dober in zvest pristajaš stranke. Župan Rejec iz Seberlj je poročal o S. L. S. ter kmečkem in delavskem stanu, kurat Abram o našem narodnem položaju in dr. Česnik o organizaciji stranke. Dr. Breclij je prečital štut. Sledila je volitev vodstva S. L. S. in izvoljeni so v vodstvo: vikar J. Abram, dekan Berlot, župnik Rožec, dekan Valentinčič, poslanec Fon, primarij dr. Breclij, trgovec J. Kopač, župan Črnič iz St. Petra, Albin Špacapan, župan Kovačič K. in urednik Kremžar. Sprejeli so tudi nekaj resolucij glede zmage nad dosedanjim breznačelnim politiko S. L. S. na Goriškem, proti krivicam, ki nam jih prizadevajo Italijani in Nemci in izrekli so zaupanje svojim trem deželnim poslancem. Dosedanji načelnik S. L. S. na Goriškem je bil dr. Anton Gregorič, od sedaj naprej bo vodil isto S. L. S. poslanec Fon, nekdanji liberalce, pozneje starostrupar, sedaj novostruparji v celoti.

Poslano *)

Na odgovor predsednika zadruge žganjarjev odgovorjam:

Ni res: da je bila moja žganjarna na trgu Goidoni že 30 let. Ni res, da je od žganjarne na Belvederu, kamor sem jaz hotel premestiti obrt, le 40 korakov do bližnje žganjarne, ker jih je policijski nadzornik našel 110.

Ni res, da je tu v bližini 15 žganjarjev.

Ni res, da bi bil rekel jaz: Vrag vzemi Slovence. Kejt, če bi bil to rekel, bi pošiljal k vragu tudi — svojo ženo, ki je Slovenka. Mene poznajo dobro Slovenci v Trstu in jaz jih ljubim. Za trehuh pa sem se držal od smeha, ko sem čital v odgovoru g. Turka, da hodim jaz na shode in za to, da bi vabil goste v svojo obrt. Fajranli student, ki je to raznesel, bo odgovarjal na drugem mestu.

Gospod Turk pravi, da je odbor sklenil, da se mi ne dovoli premestitve. Zakaj pa je potem on hodil okoli žganjarjev nabirat podpise. In vprašam, mar pri drugih ne gre za skupne interese? Samo pri meni se izgovarja na — Sv. Marijo Magdaleno. Mar pa naj bi šel vršiti svojo obrt na Utiko? Jaz živim vendar v Trstu.

G. Turk naj bo uverjen, da nič ne pridobi pri Slovencih se svojim nastopom proti meni. Zaključujem: čevljar naj dela čevlje, krojač hlače in trgovec naj bo trgovec!

Gajo Bonifačič.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

DAROV.

— Radi izgube stave daruje Z. Ežen K 1 — Ciril Metodovi Družbi.
— Zbirka 50.000 kamenčkov. Že izkazanih 22 036. Daje nabrali: g. ca Marica Gregorič 300, g. ca Ropotic Jelka 100, g. Kerner Mihael 200, g. ca Iva Vatovec 200 g. Marc I. 100, g. ca Mary Guličeva 300. Skupaj 22 036 + 1200 = 23.236 = K 46472. Prosimo tem potem še ostale cenj. nabiralce, da nam pošljejo nabrani denar oziroma še neopredane bloke.

Odsek za osrednjo ljudsko knjižnico v Trstu.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo.
Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Išče se meblirana soba s kuhinjo v bližini Škedenja, Sv. Jakoba ali Sv. Ani. — Prijazne ponudbe pod „J. J. 21“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 2801

Gospodična išče službe kot prodajalka ali blagajničarka. — Naslov: ulica Conti št. 40. tobakarna. 2802

Trgovski pomočnik v kolonijalni stroki zdrav, star 19 let, išče službe v Trstu. Plečilne zahteve nizke. — D. Rehula, Nabrežina št. 194. 2804

Album 100 lepih in priljubljenih hrvatskih in slovenskih pesmi z besedilom. — Edino najnovejšo in najcenejšo izdanje. Pesmi so pisane v lahkem slogu in uzorno harmonizirane. Knjiga obsega 107 strani ter stane K 5.—. Ponis pošilja zastoj izdajatelj JOSIP SORG, Donaj XII 4, Kanta-kuzinostrasse 68. 2806

Oddasta se dve postelji v najem v ulici della Guardia 44, II. nadstropje. Križmančič. 2782

Pohištvo. Zakonske spalne sobe prodaja Iv. Ščuka, mizar, Trst, ulica San Cilio 533, pri Sv. Ivanu. 2783

Gospodična večja slovenske in nemške stopnoge išče službe v kakipisarni. Najraje pri odvetaiku. — Prijazne ponudbe pod „STENOGRAFIJA“ št. 2777. 2777

Sobica prazna se odda takoj v ul. Belvedere 57, III. n., desno. 2771

Išče se kmetija ki bi se oddala v najem ali pa stalna služba oskrbnika za družinskega očeta. Prijazne ponudbe na Edinosti pod „K metija“ št. 2767. 2767

Išče se kmetija v najem ali pa služba z družino za oskrbnika. — Naslov pove Inzeratni oddelku Edinosti pod št. 2742. 2742

V Gorici se prodaja dvor (vila) 5 soo, kuhinja, podstrešje, klet, terasa, vrt, evorišče, hleva za prečca in perutino, dobro obdelano zemljišče v prijazni legi s krasnim razgledom, 12 minut oddaljeno od mesta. — Naslov pove Inzeratni oddelku Edinosti. 2728

PRIPREDITVE IN ZABAVE.

„Tango“ Vsi oni, ki se žele učiti ta najnovejši ples, ki je bil v vseh e rop-skih družbah z največjim zanimanjem sprejet, naj se blagovolje zgledajo v torek in petek zvečer v plesni holi v dvorani „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu. Bizjak in Bonano. 2796

PLESNA ŠOLA danes zvečer od 8:30 do 10:30 se vrši v dvorani „Konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu. 2492

PRIPOROČLIVE TVRKE.

Fran Saksida ulica Fornace 13. Tovarna in trgovina glasovirjev in pianinov. Razpoložljiva na vse kraje. Izvršuje vsakovrstna popraviljanja. Delo zanjamo. Cene zmerno. Svoji k svojim! 2224

Rudolf Kompara Trst, ulica Giuseppe Caprin št. 3. Priporočena cenjenemu občinstvu svojo mizarako delavnico. Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela in popraviljanja. Načrti in projekti na razpolago. Po želji prihaja tudi na dom. 2532

Ante Lisica, Trst ulica Lazarja to vechio št. 36. — Zaloga vina s pridruženim gostilno. — Vino iz Visa iz Preljica prve vrste. Gostilna v ulici Casimiro Donadoni št. 2 in v ulici Campo S. Giacomo št. 15, v kateri se prodaja tudi dalmatinski tropinovec, li kerji ter veruout in marsala na drobno. V vseh gostilnah se prodaja raznovrstna gorka in mrzla jedila ter prvovrstno pivo. Cene zmerno. — Priporočila se za obilen obisk. 2799

Prva sloven. mirolilnica v Trstu

Alojz Saletelj ulica Carradori št. 18, v bližini gostilne NDO. Zaloga barv, čopičev, mrežič za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfum., min. vod itd. 2799

Slovenci! Ako se hočete ceno :: obleči, pojdite :: v prodajalno izgotovljenih oblek

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosuè Carducci 40, kjer najdete obleke, paletot, ranglan za moške in otroke, kakor tudi velik izbor blaga za obleke po meri. Hlače in srajce za delavce v veliki izbiri.

ALLA CITTA' DI TRIESTE TRST - Ulica Giosuè Carducci št. 40.

Zaloga obuvala in lastna delavnica

A. Visintini

Trst, ulica Giosuè Carducci št. 27. Podružnica: ul. Riborgo št. 31 („AL BUON OPERAIO“)

Velika izbira moških in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo točno, solidno in po zmernih cenah.

„Obrtniško društvo“ pri Sv. Ani tik tramvajske proge priporočila slav, občinstvu svojo znano

GOSTILNO

kjer se tedi izvrstno belo in črno vino ter :: DREHERJEVO PIVO.

Izvrstna domača kuhinja. Priporočila se za obilen obisk VODSTVO.

Gostilna N. D. O.

na vogalu ul. Carradori-Ghega

je pod novim vodstvom g. JOSIPA ŽIGON, popolnoma preurejena in preskrbljena s pijačo najrazličnejših vrst ter s izborno kuhinjo za tople in mrzle jedi. Sprejema abonement na hrano in preskrbuje prenočišča. — Tuzemski in inozemski častniki na razpolago.

Za cenjeni obisk se najtopleje priporočila

JOSIP ŽIGON, poslovođa.

Franjo Stančič

Trst - ulica Media št. 17 - Trst

priporočila svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga

katera je vedno oskrbljena s svežino in prvovrstnim blagom

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjete Corso št. 36.

Bogati izbor starih, srebrnih, dragocenosti in šepah oz. Kupuje in menja stare zlato in sudi srebrno s novimi predmeti. — Sprejema narečbe in popravila vsakovrstne srebrnine, stalinine, kakor tudi kopne sre.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Anton Žerjal - Trst

priporočila svojo

trgovine jestvin

ulica Commerciala 18, s podružnico ulica Istra 50. (Carbola zgornja). — Prodaja se žito, ovas, koruza in raznovrstne otrobi ter moka tudi na debelo.

TVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST

je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev

biciklov in pridevkov z mehanično delavnico vred iz ulice Ponterosso št. 4

v ulico Campanile št. 19.

MESNICA

TOMAŽ ZADNIK TRST

TELEFON št. 16-08.

trg Sv. Ivana št. 6. — Prodaja meso iz lastne klavnice na debelo in drobno. Na drobno goveje: sprednji deli po K 1.44 in 1.60. Zadnji deli po K 1.76 in 1.92.

Na debelo po dogovoru. — Mesnica je vedno dobro preskrbljena s teletino prve vrste, kakor tudi perutnino. Za mnogobrojen obisk se uljudno priporočila

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specialist za popraviljanje

roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmrzali moli za popolno delo in se se bolj koturne.